

RCUK senaste nytt

28 juni publicerade RCUK – paraplyorganisation för de åtta engelska forskningsråden – sitt länge väntade policydokument. I juni 2005 publicerade man ett första förslag som sedan varit tillgängligt för synpunkter. Förslaget täckte såväl OA-tidskrifter som egenarkivering och slog fast fyra principer:

- Ideas and knowledge derived from publicly-funded research must be made available and accessible for public use, interrogation and scrutiny, as widely, rapidly and effectively as practicable.
- Published research outputs must be subject to rigorous quality assurance, through effective peer review mechanisms.
- The models and mechanisms for publication and access to research results must be both efficient and cost-effective in the use of public funds.
- The outputs from current and future research must be preserved and remain accessible for future generations.

RCUK bekräftar sin tidigare ståndpunkt vad gäller publiceringskostnader – author-pays. Författarens institution beslutar om och hur detta skall ske.

Vad gäller egenarkivering är råden eniga om att deras forskare, när så krävs, skall deponera i ett lämpligt öppet arkiv enligt varje råds bedömning.

Som tidigare förutspått bekräftar RCUK nu behovet av separata policies för olika ämnesområden. Varje forskningsråd formulerar alltså sin egen policy och ansvarar för råd och stöd till sina forskare. Glädjande är att tre av råden kräver OA deposition och ett

av råden ger en stark rekommendation.

1. **AHRC – Arts & Humanities RC** - står bakom de övergripande principerna. Kommer med sin policy slutet av 2006 efter konsultationer.
2. **BBSRC – Biotechnology & Biological Sciences RC** - kräver deposition från 1 oktober 2006 och åtar sig att förhandla för sina forskare.
3. **CCLRC - Council of the Central Laboratory RC** – uppmuntrar starkt omedelbar deposition
4. **EPSRC – Engineering & Physical Sciences RC** – inget beslut nu, för komplicerat. Beslut väntas först sent 2008
5. **ESRC – Economic & Social RC** - kräver deposition från 1 oktober 2006
6. **MRC - Medical RC** - kräver deposition från 1 oktober 2006
7. **NERC – Natural Environment RC** – ännu ej beslut. Kommer så fort som möjligt
8. **PPARC – Particle Physics & Astronomy RC** - står bakom de övergripande principerna men har inte fattat något beslut.

RCUK initierar också ett forskningsprojekt för att klargöra verkningarna av förändringar i publiceringsmodeller. Tre förlag, MacMillan, Blackwell och Elsevier, har redan sagt sig villiga att medverka. Man har också diskuterat med The Royal Society. Projektet skall redovisas sent år år 2008.

RCUK kommer också att arrangera en workshop för lärda sällskap för att diskutera hur de påverkas av egenarkivering. Med förlagen kommer de att ta upp diskussioner om copyright och licenser.

Läs mer: <http://www.rcuk.ac.uk/access/>

Royal Society: EXiS (Excellence in Science) Open Choice

Världens äldsta vetenskapliga sällskap började 21 juni testa en ny publiceringsmodell. Får den måne samma livskraft som deras *Philosophical Transaction*, världens (näst) första vetenskapliga tidskrift med start år 1665?

Författare kan välja ExiS Open Choice, och få sina accepterade artiklar omedelbart fritt tillgängliga online i stället för efter 12 månader, vilket är RSs nuvarande embargo. Avgiften per A4-sida är £300 (\$553) och erläggs av författaren/na eller anslagsgivare. Rejection rate för RS tidskrifter ligger på 75%.

Den höga avgiften har fått kritik, men styrelsen för publiceringsverksamheten, huvudsakligen akademiker, hävdar att man lagt sig på en realistisk nivå, beräknad att ge kostnadstäckning om alla skulle välja ExiS och

prenumerationsintäkterna bli noll. I startskedet kommer man inte att ge möjlighet till avgiftsbefrielse, men för framtiden räknar man med att avgiften måste kunna täcka publiceringskostnaden för forskare som inte kan betala.

Royal Society har aviserat vissa förändringar vad gäller copyright och licenser.

De planerar också att se över sina prenumerationspriser i relation till erfarenheterna med ExiS, men några beslut härvidlag har ännu inte fattats. £300 per sida blir alltså en extra inkomst för RS, som ju kommer att ha sin prenumerationsintäkt ograverad ett bra tag framöver. Den höga sidavgiften riskerar att resultera i en låg efterfrågan och "bevisa" att författare inte är intresserade av OA.

Inom ExiS åtar sig RS att för författarens räkning deponera förlagets slutliga, redigerade PDF för ExiS i ett lämpligt öppet arkiv om författaren så önskar.

Läs mer på <http://www.royalsoc.co.uk/news.asp?id=4838>

Oxford Journals erfarenheter av OA

Oxford Journals har i en enkät undersökt författarattityder till *NAR - Nucleic Acids Research* (IF 7,6), som blev full OA år 2005. Tidigare tillämpade man 6 månaders embargo. Författaravgiften för medlemmar är £500 och för icke-medlemmar £1000. Man har låga avgifter eller avgiftsbefrielse (£0-3350) för författare från utvecklingsländer eller övriga författare utan finansiering. År 2005 begärde ca 8% avgiftsbefrielse och för 2006 är prognosen ca 15%. NAR accepterar ca 1300 artiklar per år.

På frågan om man skulle publicerat i NAR även om den inte varit OA svarade

79% JA, 7% NEJ och 14% VET EJ.

Majoriteten betalade avgiften via sina forskningsanslag.

På frågan om deras institution uppmuntrade dem att publicera OA svarade 22% JA, 37% NEJ och 49% VET EJ.

Frågan om publiceringsavgifter inkluderas i forskningsanslaget besvarades så här:

Publiceringskostnader specificerade för OA 4%

Ospecificerade publiceringskostnader 61%

Blandade kostnader, som kan inkludera publ. kostnader 41%

Vet ej 6%

Vad gäller egenarkivering hade majoriteten publicerat slutversionen på sin personliga webbsida, det närmast vanligaste var på institutionens webbplats. Deposition i universitetsarkiv eller ämnesarkiv var betydligt ovanligare.

(The Impact of Open Access on Authors. NAR Author and Reader

Survey, Claire Saxby, Oxford Journals.

http://www.oxfordjournals.org/news/oa_workshop.html)

Vad gäller val av Oxford Open modellen (49 titlar deltar) var under perioden januari till april 2006 acceptansen inom medicin 4,6% av publicerade artiklar, inom naturvetenskap 11,3% och inom samhällsvetenskap och humaniora 2,2%.

(Experimenting with Open Access Publishing: Overview. Martin Richardson, Oxford Journals.

http://www.oxfordjournals.org/news/oa_workshop.html)

Information om Oxford Open <http://www.oxfordjournals.org/oxfordopen/>

OA i Japan

I rapporten "*Survey Report on Research Activities and Open Access (OA)*", som publicerades mars 2006 av Committee on International Scholarly Communication (SPARC Japan), Japan Association of University Libraries och National

Institute of Informatic presenteras data från en enkät bland japanska forskare.

http://www.nii.ac.jp/sparc/doc/oa_report_en.pdf

Enkäten utfördes i december 2005 och ställdes till ett randomiserat urval forskare från National University Corporations och Inter-University Research Institute Corporations. Antal svar var 639, en svarsfrekvens på 30,7%. Några resultat:

23% av de japanska forskarna kände till OA. 16% av dessa hade publicerat i en OA tidskrift de senaste 3 åren. Av dem som aldrig publicerat i en OA tidskrift svarade 45% att de bara kunde betala under USD500 för publicering. 18% kunde betala USD500-1000. Endast 11% svarade att de inte ville betala publiceringavgifter.

Om anslagsgivaren skulle kräva OA-publicering svarade 63% av dem som kände till OA att de villigt skulle göra detta och 43% av dem som inte kände till OA. Relativt många, 32% svarade VET EJ.

20% hade egenarkiverat antingen pre- eller postprints de senaste tre åren.

National Institutes of Health - obligatorium?

Representanthusets budgetkommitte vill uppdra åt NIH att göra skattefinansierad medicinsk forskning fritt tillgänglig för alla. Om förslaget går igenom betyder det att NIH måste kräva att forskare som får NIH-anslag deponerar den slutliga accepterade versionen i PubMed Central. I nuvarande NIH-policy är deposition frivillig och

har en accepterad embargo tid på 12 månader. Hittills har mindre än 5% av möjliga artiklar deponerats, och man vill därför skärpa kraven. Över 60 000 artiklar per år baseras på NIH-stödd forskning. Även det nya förslaget accepterar max 12 månaders embargo, men därefter gives ingen pardon.

Förslaget skall nu upp i representanthuset och har starkt stöd av bl a The Alliance for Taxpayer Access, ATA, <http://www.taxpayeraccess.org/> som uppmanar både HRs och senatens budgetkommittéer att sänka embargo tiden till 6 månader och helst eliminera den.

The Federal Research Public Access Act FRPAA

Budgetkommitténs förslag om obligatorisk deponering i PubMed Central av NIH-stödd forskning stärker också Federal Research Public Access Act of 2006 (FRPAA), en motion från senatorerna John Cornyn (R) och Joseph Lieberman, (D) Enligt FRPAA skall de federala myndigheter som betalar över USD 100 miljoner per år till extern forskning ombesörja att artiklar som baseras på dessa anslag blir fritt tillgängliga för alla på Internet inom 6 månader från publiceringsdatum.

Peter Suber har informerat om att Springer kontaktat ordföranden i den senatskommitté som bedömer FRPAA och invänt mot det föreslagna embargot på 6 månader. Springer anser att det är för lång tid för forskarna och för kort tid för förlagen. De föreslår istället en policy som kräver omedelbar OA och som också klargör att publicering i sakkunnigbedömda tidskrifter är en oskiljaktig del av forskningsprocessen och att publiceringskostnaderna därför skall finansieras via en speciell overhead på offentliga forskningsmedel, http://www.earlham.edu/~peters/fos/2006_06_11_fosblogarchive.html - 115025133781474470

Stevan Harnad har publicerat tio kommentarer till Springers förslag rörande FRPAA <http://openaccess.eprints.org/index.php?/archives/96-FRPAA-and-paying-publishers-to-self-archive.html>

University of California: Policy för vetenskaplig kommunikation

Den 17 april antog The UC Academic Council de förslag som lagts fram av kommittén för vetenskaplig kommunikation <http://www.universityofcalifornia.edu/senate/committees/scsc/reports.html> och beslöt att vidarebefordra förslagen till the Academic Assembly tillsammans med en rekommendation att presidenten för UC utser en arbetsgrupp för att se över UC Faculty Scholarly Work Copyright Rights Policy samt att policyn antas och implementeras så snabbt som möjligt.

Från copyrightförslaget:

"In order to facilitate scholarly communication and maximize the impact of the scholarship of UC faculty, the Academic Council's Special Committee on Scholarly Communication (SCSC) proposes that the Academic Council consider the following recommended UC copyright policy change:

"A faculty member's ownership of copyright is controlled by the University of California Policy on Ownership of Copyright [<http://www.universityofcalifornia.edu/copyright/>]. University of California faculty shall routinely grant to The Regents of the University of California a limited, irrevocable, perpetual, worldwide, non-exclusive license to place the faculty member's scholarly work in a non-commercial open-access online repository. In the event a faculty member assigns all or a part of the faculty member's copyright rights to a publisher as part of a publication agreement, the faculty member must retain the right to grant this license to the Regents."

Faculty can opt out of this agreement for any specific work, or invoke a specific delay before such work appears in an open-access repository. The Regents will direct the Academic Senate, in collaboration with UC Administration, to establish support and control mechanisms for the use of scholarly work covered by this policy. No income will accrue to the Regents, the University or the Academic by this non-exclusive copyright license."

Stigande Impact factors för OA-titlar från BMC

20 juni meddelade BMC att elva av deras OA tidskrifter fått sin första IF. BMC har nu nio titlar som rankas bland de främsta tio i sin respektive ämneskategori i JCR 2005 och tio titlar med IF >3.

Flaggskeppet *Genome Biology* har IF 9,71 och rankas bland de tio främsta inom området Genetics and Heredity (124 titlar) och som nummer fyra av 139 inom Biotechnology & Applied Microbiology.

PLoS modellen

<http://www.plos.org/journals/model.html>

PloS finansieringsmodell för OA bygger på att deras utgifter för publicering (online hosting, arkivering, mm) delvis skall finansieras av artikelavgifter som betalas av författarna eller deras anslagsgivare.

Efter tre år i drift har PloS kommit fram till att de måste anpassa priset bättre till de faktiska publiceringskostnaderna. Från 2006-07-01 kommer man att ta ut en artikelavgift på USD2500 för sina

flaggskepp PLoS Biology och PLoS Medicine. Samma avgift kommer man att ta för PLoS Clinical Trials. För PLoS Computational Biology, PLoS Genetics och PLoS Pathogens blir avgiften USD2000. PLoS artikelavgifter har hittills legat på USD1500.

Enligt PLoS är de nya priserna fortfarande fördelaktiga jämfört med de avgifter traditionella prenumerationstidskrifter tar för färgbilder, utökad sidantal, särtryck mm. PLoS erbjuder obegränsat utrymme och obegränsad access.

Författare utan finansieringsmöjligheter får avgiftsbefrielse. Redaktörer och referenter får ingen information om författarnas betalningsmöjligheter. Publiceringsbeslut påverkas alltså inte av detta. Enligt PLoS skall avgiften inte vara ett hinder för publicering. Som ideell organisation vill de hålla avgifterna så resonabla som möjligt och utvecklar ny teknologi för att förbättra kostnadseffektiviteten.

Det måste påpekas, att det inte på något sätt är anmärkningsvärt att en tidskrift inte går ihop de första åren. Normalt behövs ca sju år för en ny tidskrift att nå dit och PLoS ger inte bara ut nya tidskrifter utan använder dessutom en helt ny modell för publicering och har på kort tid etablerat verkliga kvalitetstidskrifter med höga impact factors: PLoS Biology ligger på 14,7.

Finlands universitetsrektorers råd

Den 23 maj i år undertecknade Finlands universitetsrektorers råd the **Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities**. Rådet representerar samtliga 21 finska universitet.

Ny OA infrastruktur i Finland

Det finska utbildningsdepartementet finansierar nya OA initiativ. I april startade

OA-JES. Det koordineras av FinnOA och är ett samarbete mellan Helsingfors universitet, Helsingfors tekniska högskola, Finlands nationalbibliotek och Vetenskaplig samfundens delegation. Målen är att:

- hjälpa universitet och forskningsinstitut att sätta upp öppna arkiv
- informera forskare om att open access är en del av forskningsprocessen samt
- erbjuda en användarvänlig plattform för OA-tidskrifter från finska lärda samfund.

Departementet kommer dessutom att från 2007 finansiera en digital infrastruktur för Helsingfors universitets centrala campus. Man har två avsikter med detta. Dels vill man stödja vetenskaplig

OA publicering, vilket inkluderar öppna arkivtjänster för forskarna och för institutionernas tidskrifter, dels vill man bygga en stödstruktur för tillgänglighet och bevarande av institutionernas primärforskningsmaterial. Idén är att erbjuda en fullständig uppsättning tjänster för fakulteternas publikations- och forskningsmaterial.

<http://www.openaccess.fi/info/english.html>

Humaniora och samhällsvetenskap OA-initiativ i Finland

Helsinki Collegium for Advanced Studies, ett oberoende institut inom Helsingfors Universitet, har startat en ny open access serie COLLeGIUM - Studies across Disciplines in the Humanities and Social Sciences.

Serien baseras på de konferenser som arrangeras vid Collegium. Den första volymen är betitlad *The Travelling Concept of Narrative*, och är redigerad av Matti Hyvärinen, Anu Korhonen och Juri Mykkänen. Alla artiklar i serien har genomgått internationell sakkunnigbedömning. Se: <http://www.helsinki.fi/collegium/e-series/>

EU kommissionens rapport

Rapporten "*Study on the economic and technical evolution of the scientific publication markets in Europe*"

(http://ec.europa.eu/research/science-society/pdf/scientific-publication-study_en.pdf) har varit tillgänglig för synpunkter från 31 mars till 15 juni i år. 164 svar har kommit in och man planerar att göra svaren tillgängliga via en speciell webbplats samt via SINAPSE <http://www.europa.eu.int/sinapse>.

Man planerar också en konferens på ämnet under januari/februari 2007. Ansvarig för frågor om vetenskaplig kommunikation är nu Celina Ramjoué, celina.ramjoue@ec.europa.eu. Ytterligare kommentarer och synpunkter kan skickas till henne eller till rtd-scientific-publications@ec.europa.eu.

JISC rapport

JISC har nyligen publicerat en mycket gedigen rapport som beskriver de tekniska, organisatoriska och ekonomiska modeller som kan användas för att stödja de tjänster som byggs över de öppna arkiven i UK.

Linking UK Repositories: Technical and organisational models to support user-oriented services across institutional and other digital repositories. Scoping Study Report. Alma Swan (Key Perspectives

Ltd) Chris Awre (University of Hull)

http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/

[Linking_UK_repositories_report.pdf](http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/Linking_UK_repositories_report.pdf)

Library Journal: översikt tidskriftspriser 2006

Journals in the time of Google. Library Journal Periodicals Price Survey for 2006 Lee C. Van Orsdel and Kathleen Born. Library Journal Apr 15, 2006 , 31:7; s. 39.

“Vem skulle ha trott att Google vid juni 2005 stod för 56% av hänvisningarna till forskningsartiklar i tidskrifter publicerade av HighWire Press medan mindre än nio% gick till PubMed Central” skriver Van Orsdel och Born.

Generellt låg prishöjningarna för universitets- och högskolebibliotek strax under 8% och man antar en prisökning för 2007 på mellan 7 och 9%. Några exempel på genomsnittligt prenumerationspris 2006: Kemi USD 3 254, fysik USD 2 850 för en fysiktidskrift, jordbruk USD 890.

Författarna tror att paketinköpsmodellen kommer att förbli standard åtminstone två år framåt och kan t.o.m. komma att öka, eftersom små förlag, lärda samfund och andra kommer att vilja skydda sina titlar hos större förlag, som kan öka deras synlighet och minska risken för uppsagda prenumerationer.

Författarna konstaterar att övergången till OA tycks öka och att fler författare dels publicerar OA, dels känner till OA. Fler anslagsgivare kräver OA och de stora kommersiella förlagen experimenterar med OA. Politikerna har tagit tag i frågan om OA-publicering av offentlig finansierad forskning.

Nyheter och Notiser är sammanställda av **Ingegerd Rabow**, projektledare ScieCom, förste bibliotekarie Lunds Universitets Bibliotek, Biblioteksdirektionen
Ingegerd.Rabow@lub.lu.se